

Οικουμενικός Πατριάρχης: “Απαιτείται εγρήγορση απέναντι στις εκάστοτε απειλές της ειρήνης”

[Πατριαρχεία](#) / [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#)

“Η ειρήνη δεν είναι δεδομένη και αυτονόητος, αλλά χρέος, κατόρθωμα, διαρκής μέριμνα και αδιάκοπος αγών διά την διατήρησίν της”. Αυτό αναφέρει, μεταξύ άλλων, στην Πατριαρχική Απόδειξη για τα Χριστούγεννα, ο [Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος](#).

Σε μία κρίσιμη καμπή όπου η ανθρωπότητα χρειάζεται περισσότερο από ποτέ την ειρήνη μεταξύ των λαών, με πολέμους να μαίνονται σε Ουκρανία και Μέση

Ανατολή, ο Παναγιώτατος σημειώνει ότι απέναντι στις εκάστοτε απειλές της ειρήνης απαιτείται εγρήγορση, βούληση για λύση των προβλημάτων διά μέσου του διαλόγου.

“Οί μεγάλοι ήρωες τῆς πολιτικῆς εἶναι οἱ ἀγωνισταί τῆς εἰρήνης. Ἡμεῖς συνεχίζομεν νά τονίζωμεν τόν εἰρηνοποιητικόν ρόλον τῶν θρησκειῶν, εἰς μίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀσκεῖται κριτικὴ εἰς τὰς θρησκείας, ἐπειδὴ, ἀντὶ νὰ ἀναδεικνύωνται δυνάμεις εἰρήνης, ἀλληλεγγύης καὶ καταλλαγῆς, τροφοδοτοῦν τόν φανατισμόν καὶ τὴν βίαν «ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ: Πρόκειται περὶ ἀλλοτριώσεως τῆς θρησκευτικῆς πίστεως καὶ ὅχι περὶ συμφυοῦς μέ αὐτὴν φαινομένου. Ἡ γνησίᾳ πίστις εἰς τόν Θεόν εἶναι ὁ αὐστηρότερος κριτὴς τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ. Αἱ θρησκεῖαι εἶναι οἱ φυσικοὶ σύμμαχοι ὅλων τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται διὰ τὴν εἰρήνην, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν προστασίαν τῆς κτίσεως ἀπὸ τὴν ἀνθρωπογενῆ καταστροφὴν”, ἀναφέρει.

Και καταλήγει με ἑορτια αἰσθήματα λέγοντας ὅτι: “ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καθ’ ἑαυτὴν ἀποτελεῖ ἀντίστασιν εἰς τόν ἀπανθρωπισμόν, ἀπὸ ὅπου καὶ ἂν αὐτός προέρχεται, καλοῦντες πάντας ὑμᾶς εἰς τόν καλόν ἀγῶνα τῆς οἰκοδομῆς ἐνός πολιτισμοῦ εἰρήνης καὶ καταλλαγῆς, εἰς τόν ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος θά βλέπῃ εἰς τό πρόσωπον τοῦ συνανθρώπου του τόν ἀδελφόν καὶ τόν φίλον καὶ ὅχι τόν ἐπίβουλον καὶ τόν ἐχθρόν, καὶ ὑπενθυμίζοντες εἰς ὑμᾶς πάντας, ἀδελφοί καὶ τέκνα, ὅτι τὰ Χριστούγεννα εἶναι καιρός αὐτογνωσίας καὶ εὐχαριστίας, ἀποκαλύψεως τῆς διαφορᾶς μεταξὺ Θεανθρώπου καὶ «ἀνθρωποθεοῦ», συνειδητοποιήσεως τοῦ «μεγάλου θαύματος» τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰάσεως τοῦ «μεγάλου τραύματος» τῆς ἀλλοτριώσεως ἀπὸ τόν Θεόν, κλίνομεν εὐλαβῶς τό γόνυ ἐνώπιον τῆς κρατούσης ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτῆς τόν σαρκωθέντα Λόγον Θεομήτορος Μαρίας, μεταφέροντες δέ πρός ὑμᾶς τὴν εὐλογίαν τῆς Μητρὸς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, εὐχόμεθα αἷσιον, ὑγιερὸν, εὐκαρπον, εἰρηνικόν καὶ εὐφρόσυνον τόν ἐπερχόμενον νέον ἐνιαυτόν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου”.

Ολόκληρη η Πατριαρχική Απόδειξη για τα Χριστούγεννα 2023:

Τιμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί Ἱεράρχαι καὶ πεφιλημένα τέκνα,

Ἄνωθεν εὐδοκία ἐορτάζομεν καὶ ἐφέτος ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς τὴν κατὰ σάρκα Γέννησιν τοῦ προαιωνίου Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τὴν φανέρωσιν δηλονότι τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου. Κατὰ τόν Ἅγιον Νικόλαον Καβάσιλαν, τὰ τελούμενα εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν εἶναι «τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου μυσταγωγία», τό δέ ἐν τοῖς προοιμίοις αὐτῆς δοξολογικόν «Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» μαρτυρεῖ «ὅτι διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου πρῶτον ἐμάνθανον

οἱ ἄνθρωποι ὡς εἶη τρία πρόσωπα ὁ Θεός» [1]. Ὁ ἱερός πατήρ διακηρύττει ὅτι ὁ Κύριος καί Σωτήρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός «τόν ἀληθινόν ἄνθρωπον καί τέλειον καί τρόπων καί ζωῆς καί τῶν ἄλλων ἕνεκα πάντων πρῶτος καί μόνος ἔδειξεν» [2].

Ἡ πρόσληψις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ καί ἡ διάνοιξις τῆς ὁδοῦ τῆς κατὰ χάριν θεώσεως εἰς τόν ἄνθρωπον προσδίδουν εἰς αὐτόν ἀνυπερβλήτον ἀξίαν. Ἡ λήθη αὐτῆς τῆς ἀληθείας ὁδηγεῖ εἰς μείωσιν τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸ ἀνθρώπινον πρόσωπον. Ἡ ἄρνησις τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου ὅχι μόνον δέν τόν ἀπελευθερώνει, ἀλλὰ ὁδηγεῖ εἰς ποικίλας συρρικνώσεις καί διχασμούς. Ἄνευ συνειδήσεως τῆς θείας προελεύσεώς του καί τῆς ἐλπίδος τῆς αἰωνιότητος, ὁ ἄνθρωπος δυσκολεύεται νά παραμείνῃ ἀνθρώπινος, ἀδυνατεῖ νά διαχειρισθῇ τὰς ἀντιφάσεις τῆς «ἀνθρωπίνης καταστάσεως».

Ἡ χριστιανικὴ κατανόησις τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως προσφέρει λύσιν τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα δημιουργοῦν ἡ βία, ὁ πόλεμος καί ἡ ἀδικία εἰς τόν κόσμον μας. Ὁ σεβασμὸς τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου, ἡ εἰρήνη καί ἡ δικαιοσύνη εἶναι δῶρον τοῦ Θεοῦ, ἡ ἐγκαθίδρυσις ὅμως τῆς κομισθείσης ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ εἰρήνης ἀπαιτεῖ συμμετοχὴν καί συνεργίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἡ χριστιανικὴ τοποθέτησις εἰς τὸ θέμα τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν εἰρήνην συγκροτεῖται διὰ τῶν λόγων τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εὐαγγελίζεται τὴν εἰρήνην, χαιρετᾷ μέ τὸ «Εἰρήνη ὑμῖν» καί παροτρύνει τοὺς ἀνθρώπους νά ἀγαποῦν τοὺς ἐχθρούς των [3]. Ἡ ἐν Χριστῷ ἀποκάλυψις χαρακτηρίζεται ὡς «εὐαγγέλιον τῆς εἰρήνης» [4]. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι δι' ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς, ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν εἰρήνην εἶναι ἡ εἰρήνη, ὅτι ἡ μὴ βία, ὁ διάλογος, ἡ ἀγάπη, ἡ συγχώρησις καί ἡ καταλλαγὴ ἔχουν προτεραιότητα ἀπέναντι εἰς ἄλλας μορφὰς ἐπιλύσεως διαφορῶν. Μὲ σαφήνειαν περιγράφεται ἡ θεολογία τῆς εἰρήνης εἰς τὸ κείμενον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «"Ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς". Τὸ κοινωνικὸ ἦθος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» (2020): «Τίποτε δέν ἀντιτίθεται περισσότερο στό θέλημα τοῦ Θεοῦ γιὰ τὰ πλάσματά Του πού ἔχουν δημιουργηθεῖ κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσίν Του, ἀπὸ τὴ βία πού ἀσκεῖται ἐναντίον τοῦ πλησίον... Μποροῦμε ὁρθὰ νά ἰσχυριστοῦμε ὅτι ἡ βία ἀποτελεῖ τὴν κατ' ἐξοχὴν ἁμαρτία. Πρόκειται γιὰ τὴν τέλεια ἀντίθεση μεταξύ τῆς κτιστῆς μας φύσης καί τῆς ὑπερφυσικῆς μας κλήσεως πρὸς ἀναζήτησιν τῆς ἀγαπητικῆς ἑνώσεως μέ τόν Θεὸ καί τόν πλησίον μας... Ἡ εἰρήνη ἀποτελεῖ μία πραγματικὴ ἀποκάλυψιν τῆς βαθύτερης πραγματικότητος τῆς δημιουρ-γίας σύμφωνα πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καί τῆς μορφῆς ὅπως τὴν σχεδίασε Ἐκεῖνος κατὰ τίς αἰώνιες βουλές Του»[5].

Ἡ εἰρήνη δέν εἶναι δεδομένη καί αὐτονόητος, ἀλλὰ χρέος, κατόρθωμα, διαρκὲς μέριμνα καί ἀδιάκοπος ἀγὼν διὰ τὴν διατήρησίν της. Δέν ὑπάρχουν αὐτοματισμοὶ καί μόνιμοι συνταγαί. Ἀπέναντι εἰς τὰς ἐκάστοτε ἀπειλάς τῆς εἰρήνης ἀπαιτεῖται

ἐγρήγορσις, βούλησις διὰ λύσιν τῶν προβλημάτων διὰ μέσου τοῦ διαλόγου. Οἱ μεγάλοι ἥρωες τῆς πολιτικῆς εἶναι οἱ ἀγωνισταί τῆς εἰρήνης. Ἡμεῖς συνεχίζομεν νά τονίζωμεν τόν εἰρηνοποιητικόν ρόλον τῶν θρησκειῶν, εἰς μίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀσκεῖται κριτική εἰς τὰς θρησκείας, ἐπειδὴ, ἀντὶ νά ἀναδεικνύωνται δυνάμεις εἰρήνης, ἀλληλεγγύης καὶ καταλλαγῆς, τροφοδοτοῦν τόν φανατισμόν καὶ τὴν βίαν «ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ: Πρόκειται περὶ ἀλλοτριώσεως τῆς θρησκευτικῆς πίστεως καὶ ὅχι περὶ συμφυοῦς μέ αὐτὴν φαινομένου. Ἡ γνησία πίστις εἰς τόν Θεόν εἶναι ὁ αὐστηρότερος κριτής τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ. Αἱ θρησκεῖαι εἶναι οἱ φυσικοὶ σύμμαχοι ὅλων τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται διὰ τὴν εἰρήνην, τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν προστασίαν τῆς κτίσεως ἀπὸ τὴν ἀνθρωπογενῆ καταστροφήν.

Ἡ ἀνθρωπότης τιμᾷ ἐφέτος τὴν 75ην ἐπέτειον τῆς Οἰκουμενικῆς Διακηρύξεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου (10 Δεκεμβρίου 1948), ἡ ὁποία ἀποτελεῖ σύνοψιν τῶν θεμελιωδῶν ἀνθρωπιστικῶν ἰδεωδῶν καὶ ἀξιῶν, «τό κοινόν ἰδανικόν, εἰς τό ὁποῖον πρέπει νά κατατείνουν ὅλοι οἱ λαοὶ καὶ ὅλα τὰ ἔθνη». Τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, κεντρικόν σημεῖον ἀναφορᾶς τῶν ὁποίων εἶναι ἡ προστασία τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας καὶ τῶν ἀτομικῶν, κοινωνικῶν, πολιτισμικῶν, οἰκονομικῶν καὶ περι-βαλλοντικῶν ὅρων της, κατανοοῦνται εἰς τὴν ἀρχικὴν δυναμικὴν των, ἐάν ἀναγνωρισθοῦν ὡς θεμέλιον καὶ κριτήριον τῆς παγκοσμίου εἰρήνης, τὴν ὁποίαν συνδέουν μέ τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, τό μέλλον τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς εἰρήνης συνδέεται καὶ μέ τὴν συμβολὴν τῶν θρησκειῶν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς πραγματώσεώς των.

Μέ τοιαύτας σκέψεις καὶ ἐόρτια αἰσθήματα, ἐν πλήρει βεβαιότητι ὅτι ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καθ' ἑαυτὴν ἀποτελεῖ ἀντίστασιν εἰς τόν ἀπανθρωπισμόν, ἀπὸ ὅπου καὶ ἂν αὐτός προέρχεται, καλοῦντες πάντας ὑμᾶς εἰς τόν καλόν ἀγῶνα τῆς οἰκοδομῆς ἑνὸς πολιτισμοῦ εἰρήνης καὶ καταλλαγῆς, εἰς τόν ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος θά βλέπῃ εἰς τό πρόσωπον τοῦ συνανθρώπου του τόν ἀδελφόν καὶ τόν φίλον καὶ ὅχι τόν ἐπίβουλον καὶ τόν ἐχθρόν, καὶ ὑπενθυμίζοντες εἰς ὑμᾶς πάντας, ἀδελφοί καὶ τέκνα, ὅτι τὰ Χριστούγεννα εἶναι καιρός αὐτογνωσίας καὶ εὐχαριστίας, ἀποκαλύψεως τῆς διαφορᾶς μεταξύ Θεανθρώπου καὶ «ἀνθρωποθεοῦ», συνειδητοποιήσεως τοῦ «μεγάλου θαύματος» τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας καὶ τῆς ἰάσεως τοῦ «μεγάλου τραύματος» τῆς ἀλλοτριώσεως ἀπὸ τόν Θεόν, κλίνομεν εὐλαβῶς τό γόνυ ἐνώπιον τῆς κρατούσης ἐν ταῖς ἀγκάλαις αὐτῆς τόν σαρκωθέντα Λόγον Θεομήτορος Μαριάμ, μεταφέροντες δέ πρός ὑμᾶς τὴν εὐλογίαν τῆς Μητρός Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, εὐχόμεθα αἴσιον, ὑγιερὸν, εὐκαρπον, εἰρηνικόν καὶ εὐφρόσυνον τόν ἐπερχόμενον νέον ἐνιαυτόν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου.

Χριστούγεννα ,βκγ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

1. Εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν, IB', PG 150, 392D.

2. Περί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ΣΤ', PG 150, 680C.

3. Βλ. Ματθ, ε', 44.

4. Ἐφεσ. στ', 15.

5. § 42, 43 καὶ 44.

Φωτογραφία: Νίκος Παπαχρήστου